

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Департамент „Музика“

Научно направление: Музикално и танцово изкуство

Професионално направление: Музикознание и музикално изкуство

Уан Джияшин, F103917

**РАЗВИТИЕ И ИНТЕГРАЦИЯ НА САКСОФОНА
В КИТАЙ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 20 ГОДИНИ –
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ ПОГЛЕД**

АВТОРЕФЕРАТ

на дисертационен труд

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

Научен ръководител: доц. д-р Росица Бечева

София, 2025 г.

Структура и обем на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа общо 136 страници, от които 130 са основен текст, 3 референтни източници, 3 – приложения.

Дисертацията се състои от: Резюме, Въведение, Четири глави, Заключение и списък с приноси, Обобщение на основните изследователски резултати, Литература, Приложение (Музикални примери за произведения, Списък с концерти, Публикации)

Библиографията се състои от 26 заглавия, от които: 2 – български, 19 – чуждоезични заглавия, 5 – интернет източници.

Съдържание на Автореферата

Резюме

Увод

1. Предистория и значение на изследването

1.1 Предистория на изследването

1.2 Значение на изследването

2 Изследователски методи

2.1 Историческо проучване

2.2 Анализ на музикални образци

2.3 Метод на изпълнителската техника

2.4 Методи за цитиране на литература

Първа глава. Развитие и интегриране на саксофона в китайската и западната музика

1.1 Развитие на саксофона

1.2 Саксофонът в джаз музиката

1.3 История на развитието на саксофона в Китай

Втора глава. Иновации и интеграция на саксофона в Китай

2.1 Интеграция и развитие на класическата и китайската народна музика

2.1.1 Развитие на класическия саксофон в Китай

2.1.2 Саксофонът -- новаторство в класическата музика в Китай

2.2 Интеграция и развитие на джаз музиката и китайската популярна музика

Джаз биг бендове и образование

Относно понятието импровизация и изкуство на джаз музиката

2.3 Обобщение

Трета глава. Методология на обучението по саксофон - иновативното емоционално изразяване и възприятие

3.1 Инструментална саксофонна техника. Емоционална експресия на саксофона

3.2. Сравнение и разясняване на стиловете на преподаване на саксофон

3.3. Конкретни идеи и методи за преподаване на иновации

3.4. Конкурсите по саксофон – културно и образователно значение

Четвърта глава. Заключение и препоръки

4.1 Обобщение

4.2 Бъдеще и перспективи

Изводи и списък на приносите

Обобщение на основните резултати от изследването

Приложение (музикални примери на произведения, списък с концерти, публикации)

Резюме

Целта на настоящата дисертация е да проучи развитието и интеграцията на саксофона в Китай през последните 20 години.

Задачите, възникнали във връзка с тази цел, са следните:

- Текстът по-долу съдържа кратък обзор на появата, развитието и използването на саксофона в европейски и американски контекст.

- Настоящото изследване разглежда интегрирането на саксофона в съвременната музикална среда в Китай.

- Обучението по саксофон е съсредоточено върху развитието на изпълнителските умения на учениците. Тези умения се усъвършенстват чрез интерпретация на музика в различни стилове, както и чрез усвояване на техниката на импровизация.

- В текста по-долу се разглежда културното и образователното значение на състезанията по саксофон.

- В настоящото изследване авторът анализира прилагането на иновативни методи в обучението по саксофон.

Приложени се следните **изследователски методи**: първо, исторически метод; второ, сравнителен анализ; и трето, емпиричен метод. В допълнение към тях се извършва проучване на специализирана литература по темата от различни източници.

В съвременната епоха, характеризираща се с глобализация, международният културен обмен става все по-наложителен. Музиката като значима форма на културния живот също привлича значително внимание. Саксофонът като характерен духов инструмент заема уникално място в обучението и изпълнението на джаз, класическа и народна музика в световен мащаб. В контекста на глобалната музикална интеграция продължават да съществуват предизвикателства в областта на педагогиката и изпълнението на саксофон.

В дисертацията се разглеждат начините за ефективно преподаване и изпълнение на саксофон, които позволяват той да се интегрира по-лесно в широкия контекст на световните музикални стилове. За да се разгледа този проблем, е направен сравнителен анализ на различията между китайските, европейските и американските музикални стилове. За целта е необходимо да се вземат предвид няколко фактора, включително разширяването на обучението по саксофон с акцент върху култивирането и интегрирането на музикални елементи и подходи от различни музикални култури, включително европейска, американска и китайска. В допълнение е необходимо да се проучат иновативни методи на преподаване и свирене, съобразени със саксофона в зависимост от обстоятелствата и средата.

Въз основа на описаните по-горе изследователски методи в настоящата дисертация се прави следното заключение: в глобалната среда на разнородни стилове в саксофонната музика трябва да се оптимизира преподаването на този инструмент в Китай и да се усъвършенстват изпълнителските умения, необходими за интерпретацията на разнообразна по характер музика. Това е предпоставка за засилване на културния обмен между музиканти от различни страни по света, както и за обогатяване на внушенията и формите на изразяване при изпълнението на саксофонна музика, създадена в Китай.

Въведение

1. Предистория и значение на изследването

1.1 Предистория на изследването

В контекста на глобализацията музиката като форма на изкуство без граници преживява значителен ръст на международния обмен и интеграция. Саксофонът, който е характерен, елегантен и приспособим инструмент, се счита за един от най-значимите духови инструменти в областта на художественото изразяване. Музикалните творби обхващат широк спектър от стилове, включително класически, джаз и етно, като демонстрират разнообразни тембри. Нещо повече, те въплъщават принципите на развлекателност и професионализъм, особено в контекста на изпълненията на живо. Саксофонът е описван като многофункционален инструмент, който формира цялостна система, в която художествената стойност отразява пълноценно интеграцията на световната музика. Саксофонът заема непоклатима позиция в класическата, джазовата, поп, военната и фолклорната музика по света. Появата на саксофона в Китай в зората на ХХ в. бележи бързото разпространение и развитие на инструмента само за няколко десетилетия. По време на този процес саксофонът усвоява музикални елементи от много страни по света, а също така се смесва с китайската народна музика. Следователно изучаването на преподаването и изпълнението на саксофон е от съществена полза и значение за смесването на музикалните стилове между Китай и европейските и американските страни. Освен това то спомага за разбирането на историческото развитие и еволюцията на саксофона.

Саксофонът, произхождащ от дървените духови инструменти с дълга история, има широка популярност и богато културно наследство по целия свят. Ролята му е двупосочна: от една страна, той заема важно място в западната музика; от друга, постепенно се развива в Китай и други части на Азия, като по този начин се превръща във важен мост, свързващ източните и западните музикални култури.

В съвременния глобализиран свят културният обмен и интеграцията на различни региони стават все по-чести. Следователно подобряването на нивото на преподаване и изпълнение на саксофон става все по-важно. [Yan, 2021, стр. 3] Въпреки установяването на относително еднакъв стандарт на изпълнение и техника в целия свят, влиянието на регионалните културни влияния върху стила и изразяването на саксофонното свирене не може да бъде пренебрегнато.

Ето защо е от голямо практическо значение и теоретична стойност да се проучи как регионалната култура влияе върху преподаването и изпълнителството на саксофон и как да се насърчи интеграцията на регионалната култура със саксофонното изкуство чрез преподаване и изпълнителска практика.

В контекста на глобализацията саксофонът, който е музикален инструмент, отличаващ се с голяма популярност и иновативност, играе важна роля в интегрирането на музикалните стилове. Необходими са по-нататъшни изследвания на значението на преподаването и изпълнението на саксофон за интеграцията на музикалните стилове. Такива изследвания биха осигурили полезни референции за изпълнители, преподаватели и политици. В съвременния етап интеграцията и развитието на инструмента напредват бързо; появяват се обаче и съпътстващи проблеми.

Първо, изследванията на това как регионалната култура въздейства върху стила на свирене и върху изразността на саксофона са сравнително ограничени. Въпреки че някои музиколози са изследвали този въпрос от гледна точка на музикалната естетика и психологията, все още липсват систематични и задълбочени разработки.

Второ, повечето съществуващи публикации се фокусират върху техническото изпълнение на саксофона. Все още има сравнително малко изследвания върху интегрирането на регионалната култура в преподаването и изпълнението на саксофон, особено върху това как по-добре да се отразят регионалните културни характеристики в методите на преподаване и изпълнителските практики.

Трето, анализът на реални случаи на интегриране на регионалната култура с нивото на изпълнение на саксофон също е сравнително ограничен, което ограничава и прилагането и разпространението на резултатите от теоретичните изследвания.

С оглед на горната ситуация настоящото изследване има за цел да проучи задълбочено връзката между регионалната култура, преподаването и изпълнението на саксофон (особено начина, по който регионалната култура влияе върху преподавателските методи и стилове на изпълнение на саксофон) чрез историческо изследване, анализ на музикални примери и анализ на инструментални техники и литературни източници. Чрез анализ на практиките на преподаване и изпълнение на саксофон в различните регионални култури се разкрива специфичният механизъм на влияние на региона върху стила на изпълнение и се предлагат съответните стратегии за обучение и изпълнение. Така става възможно да се осигурят теоретична основа и практическо ръководство.

1.2 Значение на изследването

Целта на това изследване е да се проучат паралелите и различията в педагогиката и изпълнението на саксофон в различни културни региони. Изследването проучва методиките за повишаване на изпълнителските умения и педагогическите резултати чрез включване на културни елементи от различни географски райони. Освен това се показват относителната значимост, оперативната съвместимост, историческият произход и педагогическата роля на тези културни елементи. Като се има предвид сравнително скорошното навлизане на саксофона в световната музика, в съвременната история на много страни съществуват множество взаимосвързани прилики. В сферата на музикалното образование саксофонът се преподава по различни начини в различните региони на света, но все пак има многобройни прилики в използваните педагогически методи. Следователно традицията на саксофона обхваща както съхраняването на историческите ценности, така и разпространението на музикални знания, за да стимулира младите поколения да се занимават с музикално творчество и образование, както и да демонстрира възможностите за изпълнение и адаптиране на саксофона. Популяризирането на саксофона е от първостепенно значение в световния музикален пейзаж.

Значението на това изследване се изразява главно в следните аспекти:

Задълбочаване на познанията за историческото развитие на саксофона.

Изследвайки траекторията на развитие на инструмента в китайската и западната музика, можем по-добре да разпознаем еволюцията на саксофонните техники през отделните исторически периоди, както и културно-историческите фактори, които стоят зад тези промени.

Насърчаване на межкултурната комуникация и разбирателство.

Чрез анализ на развитието на саксофона в различните региони могат да се разкрият различията в музикалното изразяване в различните културни контексти, като по този начин се повишава взаимното разбиране и уважение между културите.

Подобряване на качеството на обучението по саксофон.

Чрез интервюта с експерти по изпълнение, анализ на музикални примери и изследване на уменията за изпълнение могат да се определят ефективни стратегии за

обучение, които да помогнат на учащите да овладеят по-добре инструмента най-вече чрез интегриране на регионалната култура в обучението.

Обогатяване на курикулума на музикалното образование.

Това изследване подчертава значението на интеграцията на регионалните култури в обучението по саксофон, което може не само да подобри уменията на учащите, но и да разшири музикалните им хоризонти и да стимулира иновативното мислене.

Насърчаване на иновативното развитие на саксофонното изкуство.

В заключение, това изследване има не само значителна теоретична стойност в областта на музикалното образование в Китай, но също така предоставя възможност за глобално развитие на саксофонното изкуство.

2. Изследователски методи

2.1 Историческо проучване

Историческото проучване е значим изследователски метод, който включва изучаване и анализ на конкретни исторически събития или явления чрез събиране, организиране и обработка на исторически данни. В настоящата дисертация се използва методът на историческо изследване, за да се постигне задълбочено разбиране на приобщаването на саксофона към развитието и нивата на изпълнение в различните регионални култури и държави.

Текстът използва исторически подход, за да анализира позицията и функцията на саксофона в развитието на музиката. Подобен анализ спомага да се разберат историческия произход и траекторията на развитие на този инструмент, особено що се отнася до интеграцията му в контекста на трансграничния синтез на музикални стилове в Китай, Европа и САЩ. След задълбочени дискусии и изследвания на експерти, фолклорни изпълнители и преподаватели по саксофон, специализирани в областта на история на музиката, авторът представя цялостно и детайлно изследване на историческия произход на саксофона, регионалните форми, емоционалната експресия и други въпроси. Изследването предоставя редица аргументирани резултати.

Изследването проследява развитието на саксофона от неговото зараждане до наши дни. По този начин то разглежда произхода на инструмента, неговото място в европейската класическа музика, както и адаптирането му към музикалния стил на романтизма и влиянието му върху него. Освен това методът помага на изследователите да разберат ролята на саксофона в Северна и Южна Америка, особено в рамките на джаза, и как той се възприема и адаптира от различни културни групи.

Освен това методът на историческото изследване се използва, за да се проучи развитието на саксофона в Китай. Това обхваща историческия контекст на въвеждането му в Китай и последващото му разпространение в различни региони на страната във времето. Сравнявайки сегашното състояние на преподаване на саксофон в крайбрежен, централен и северен Китай, изследователите могат да разкрият влиянието на регионалните културни различия върху обучението и изпълнението на саксофон.

Освен това историческият метод е използван, за да се оцени механизмът, чрез който включването на регионални културни елементи в обучението по саксофон подобрява стандартите за свирене. Това включва анализ на начина, по който интегрирането на регионалната култура помага на учениците и групите да се научат да разбират музикалната култура, да разширяват музикалните си хоризонти и да изразяват емоции.

Очевидно е, че историческият подход съчетава преподаване, изпълнение и насочване на учениците към овладяване на техниката, към стимулиране на интереса им и повишаване

на самочувствието им. В настоящата дисертация е изградена цялостна рамка, която спомага за по-задълбочено разбиране на тънкостите и вариациите, присъщи на интегрирането на преподаването и изпълнението на саксофон, особено в контекста на различни регионални култури.

2.2 Анализ на музикални образци

Анализът на казуси е незаменим метод за да се изследва интеграцията на ниво преподаване и изпълнителско майсторство. Чрез сравнителния анализ на музикални примери, отнасящи се до саксофона от различни регионални културни среди, можем цялостно да изследваме музикалните стилове, техническите характеристики и тяхното приложение в обучението. Доказано е, че този педагогически подход улеснява идентифицирането на разнообразието и богатството на саксофонната музика. Освен това той предоставя на преподавателите конкретни стратегии и методи на преподаване, които да насърчават цялостното развитие на учениците в областта на техническото майсторство и художественото изразяване.

При анализа на музикалните казуси е необходимо първо да се съберат примери за изпълнение на саксофонна музика от различни региони. Тези музикални примери трябва да обхващат класически, джаз, поп и други музикални стилове. Впоследствие чрез внимателно изучаване на музикалните примери се анализират характеристиките на мелодията, ритъма, похватите на изпълнение и работата над тембъра. Този процес се прилага, за да се определят уникалните характеристики на музикалната култура във всеки регион.

Впоследствие музикалните илюстрации се категоризират и синоптизират според музикалния жанр, техническата сложност и редица допълнителни критерии. На тази основа в труда се обсъжда педагогическата полза от различните видове музикални примери в обучението по саксофон и начините за избор на подходящи учебни материали в зависимост от техническото ниво и интересите на учащите. Освен това е наложително да се обмисли включването на регионални културни елементи в анализа на музикалните примери с цел обогатяване на учебното съдържание с повече колорит и стимулиране на учебния интерес и творческото вдъхновение на учениците.

В представеното задълбочено изследване се разглеждат нововъведенията и развитието на саксофона в съчетаването на китайски и западни музикални стилове. Целта на това изследване е да спомогне за цялостното разбиране на иновативните качества и потенциала за развитие на саксофона в процеса на амалгамация на китайски със западни музикални стилове. Същевременно подробното сравнение на музикални произведения за саксофон от различни стилове и периоди от гледна точка на историческите събития може да улесни цялостното изследване на емоционалния свят на композитора по време на творческия процес. От теоретична гледна точка е разгледана обстойно изразността на различните стилове произведения. От педагогическа гледна точка качеството на обучението по саксофон може да се повиши чрез цялостно изучаване на изпълнението на произведения в различни стилове.

2.3. Метод на изпълнителска техника

В изследванията върху интегриране на обучението по саксофон и нивата на изпълнение методът на изпълнителската техника е важен фактор. Педагогическият подход, който се разглежда в това изследване, е обусловен от повишаване на инструменталните умения на учениците и художествено изразяване чрез използване на конкретни практически

похвати на преподаване. В този раздел се разглеждат няколко основни техники на свирене и тяхното приложение в контекста на преподаването.

Изпълнителското изразяване служи като проводник между музикалната композиция и емоционалната реакция. Задължение на учителите е да насърчават учениците да развият задълбочено разбиране на емоционалния оттенък на музиката и да улеснят предаването на тези емоции чрез изпълнение. Това включва насоки за овладяване на ритъма, динамиката и плавното боравене с музикалните линии.

Важна задача е да се изследва връзката между музикалното изпълнение и изразяването на емоции. Анализът ще съчетае уменията за свирене на саксофон с опознаването на езика, устата, дишането, непрекъснатото дишане и други умения. Целта е да се постигне по-прецизно отразяване на емоциите, предизвикани от различните произведения. Това ще улесни проучването на действителния ефект и влиянието на преподаването и изпълнението на саксофон в процеса на смесване на музикалните стилове между Китай и западните страни. Техниката на изпълнение играе ключова роля в интегрирането на нивата на преподаване и изпълнение на саксофон. Системното обучение и ръководство оказват значително влияние върху напредъка на учениците в техническото и художественото изпълнение. Освен това този напредък насърчава дълбоката интеграция на регионалната култура и музикалното образование.

2.4 Методи за цитиране на литература

Анализът на литературата е съществен компонент на изследователския процес. Целта на този процес е да се задълбочи разбирането на темата на изследването чрез събиране, съпоставяне и анализиране на съществуващата литература в свързани области. В настоящото изследване се използва литературен анализ, за да се изследва интеграцията на нивото на преподаване и изпълнителското ниво в областта на саксофона, както и регионалните културни фактори, които стоят зад нея.

В хода на анализа на съществуващата литература се обръща особено внимание на изследванията, в които се обсъжда връзката между преподаването на саксофон и стандартите за изпълнение. Това включва описания на образователната система по саксофон, обсъждания на методите на преподаване и доклади за оценка на нивото на изпълнение на учениците, а също и интеграцията на регионалните културни елементи в рамките на саксофонната педагогика и последващото въздействие върху повишаването на изпълнителското ниво като основна област на интерес.

Анализът на литературата не само спомага за изграждането на цялостна теоретична рамка за това проучване, но и осигурява солидна основа за последващите емпирични изследвания. *Благодарение на цялостния анализ на съществуващата литература в настоящото изследване са направени няколко важни констатации:*

Първо, нивото на преподаване и свирене на саксофон се влияе от множество фактори, сред които е и регионалната култура.

Второ, методът на преподаване, интегриращ елементи на регионалната култура, може ефективно да подобри уменията за свирене и способността за изразяване на учениците.

Трето, преподавателите играят ключова роля в интегрирането на регионалната култура в обучението по саксофон. Те трябва не само да владеят професионални знания, но и да могат да преподават интеркултурно общуване, както и да се приобщават към различни културни музикални стилове.

Накратко, трябва да се потърсят и да се направят справки със статии от списания, академични документи, исторически книги, книги по теория на музиката и т.н. в глобалната

платформа за намиране на литература и внимателно да се проучат и прочетат, анализират и анотират, и накрая да се организират и направят справки за окончателното подобряване на този документ. И накрая, чрез методите на многоаспектно и многостепенно изследване настоящият труд изчерпателно изследва стойността и значението на преподаването и изпълнението на саксофон при интеграцията на различни музикални стилове, като по този начин предоставя теоретична подкрепа и практически насоки за насърчаване на обмена и развитието на музикалната култура между Китай и европейските и американските страни. Анализът на литературата осигурява богата теоретична подкрепа и практически насоки за това изследване, както и солидна основа за по-нататъшно проучване на интеграцията на преподаване и изпълнение на саксофон.

Настоящото изследване е структурирано в четири глави.

Заключението представя изводите и приносите на текста.

В края на научното изследване са приложени препратки към публикации и концертни изпълнения по време на докторантурата, свързани с изследването.

Приложението съдържа нотните примери, които са в центъра на изследването, а също и афиши, видеозаписи, материали, свързани с изнесените концерти и награди от саксофонни конкурси.

Първа глава. РАЗВИТИЕ И ИНТЕГРИРАНЕ НА САКСОФОНА В КИТАЙСКАТА И В ЗАПАДНАТА МУЗИКА

Резюме на главата: В тази глава е направен систематичен преглед на развитието на саксофона в три различни културни контекста - Европа, Америка и Китай. Тя подчертава интеграцията на инструмента и иновациите в рамките на местните музикални традиции, като накрая установява статута му на световно признат музикален инструмент.

1.1 История и развитие на саксофона

Произход и изобретение: Саксофонът е изобретен от белгийския майстор на инструменти Адолф Сакс през 40-те години на XIX век и е създаден, за да обедини тоналните качества на медните инструменти с пьргавината на дървените духови инструменти. Специфичният тембър на саксофона е високо оценен от композитора Хектор Берлиоз, което допринася за първоначалното му признаване.

- Процес на разработка: Въпреки първоначалния скептицизъм и съпротива от страна на музикалното съсловие, постоянството на Адолф Сакс посредством осигуряването на патенти и въвеждането на обучение по саксофон в Парижката консерватория помага на инструмента постепенно да бъде приет в средите на класическата музика.
- Исторически контекст: Саксофонът се появява по време на епохата на романтизма в Европа - период, характеризиращ се с повишен акцент върху индивидуалното изразяване и емоционалната дълбочина в музиката. Тази среда се оказва благоприятна за изразните възможности на саксофона. Освен това през епохата на Романтизма все повече фолклорни и национални музикални елементи се включват в класически композиции (например „Турски марш“ на Моцарт и „Унгарски танци“ на Брамс), което създава прецедент за бъдеща межкултурна интеграция.

В своята история саксофонът е широко използван в Европа. Съществуват много примери за музиканти и изпълнители на духови инструменти в много европейски страни,

които добавят саксофони към духовите оркестри. Сред тях е Христо Тонев, български музикант, който използва саксофона в духовите оркестри в България.

- **Заклучение:** Като продукт на идеалите на романтичната епоха за артистична свобода и експериментиране, ранната еволюция на саксофона е здраво преплетена с развитието на класическата музика. С течение на времето той се ползва от по-широките тенденции в музикалните иновации в различните национални и регионални традиции.

1.2 Саксофон в джаз музиката

- **Произход на джаза.** Джазът възниква в края на XIX в. в Ню Орлиънс като синтез на африканските музикални традиции - включително спиричуели и блус - с американски стилове като рагтайм. Блусът в частност допринася за блус гамата и богатата емоционална палитра, които стават основополагащи за джаза.

Развитие и роля на саксофона:

Ранният период (началото на XX век): През тази епоха Луис Армстронг утвърждава импровизацията като основен елемент на джазовото изпълнение, като се характеризира със стила на Ню Орлиънс.

Суинг ера (30-те години на XX век): Биг бендовете, ръководени от Бени Гудман и други, доминират на американската музикална сцена, като саксофонната секция играе ключова роля в оформянето на ансамбловото звучене.

Бибоп и след това (след 40-те години на XX век): Новатори като Чарли Паркър правят революция в джаза с бибоба - бърз, хармонично сложен стил, който демонстрира техническия и изразителен потенциал на саксофона. През този период се появяват и поджанрове като cool jazz и fusion jazz.

Заклучение и обобщение: Джазът представлява значителен културен продукт на Съединените щати и отразява историята на расовата интеграция и социалните промени в страната. Днес джазът - и по-специално джаз саксофонът - заема централно място в американското музикално образование, като историческото и културното му значение е широко признато и съхранено.

1.3 История на развитието на саксофоните в Китай

- **Първа поява:** Въвеждането на западни музикални инструменти в Китай датира от времето на династията Чинг, по време на управлението на императорите Канси и Цянлун. Тези инструменти обаче са били ограничени предимно до императорския двор. Саксофонът, от друга страна, е официално въведен в Китай в края на династията Чинг чрез военни оркестри.
- **Процес на развитие:**

В края на династията Чинг Юан Шикай създава първия китайски военен оркестър, което бележи официалното навлизане на саксофона в страната като част от военен ансамбъл.

През първата половина на XX в. развитието на саксофона е сравнително бавно и се среща предимно в оркестри на места за развлечение в големи градове като Шанхай. През този период започват усилия за интегриране на инструмента с елементи от китайската народна музика и за композиране на оригинални произведения.

От средата и края на XX век до наши дни, със задълбочаването на политиките на реформи и отваряне и увеличаването на културния обмен, обучението по саксофон става все по-професионално, като в големите музикални академии се създават специализирани програми. В резултат на това стандартите за изпълнение значително се подобриха.

- Развитие и интеграция:

Развитието на саксофона в Китай се характеризира със значителни регионални различия.

В източните крайморски райони инструментът се свързва предимно със стиловете джаз и популярна музика.

В централните райони той е интегриран с класически и традиционни западни музикални форми. В западните и северните региони саксофонът е по-дълбоко проникнат от елементи на китайската народна музика. Използван е също така при създаването на оркестрови и камерни музикални произведения, вдъхновени от народни песни и танци, както и в адаптации на традиционна китайска опера.

Професор Ли Манлун от Централната музикална консерватория е представителна фигура в тази област, като е съставил множество аранжimenti за саксофон на китайски народни песни.

- Интеграция и иновации:

Най-характерната особеност на развитието на саксофона в Китай се състои в интеграцията му с традиционната китайска музикална култура:

Адаптация на народни песни: Творби като „Jasmine Flower“ и „Нощен Шанхай“ са пример за адаптиране на китайска народна музика за саксофон.

Сливане с китайски музикални и танцови елементи: Създадена е широка гама от композиции с ясно изразени китайски характеристики, включително серията на професор Ли Манлун (Китайски мелодии).

Появяват се и иновативни музикални форми, като например джаз биг бендове, които набират популярност, особено в Шанхай.

Регионални характеристики: Източните крайбрежни райони са по-склонни към джаза и международните музикални стилове.

- Обобщение:

Саксофонът в Китай преминава през историческа трансформация - от възприемането му като чужд инструмент до превръщането му в неразделна част от китайското музикално изразяване.

Днес професионалното обучение по саксофон в Китай достига висок стандарт, а китайските саксофонисти са все по-признати на международната сцена. Включвайки китайски музикални елементи, те допринасят за уникалния „китайски глас“ в глобалната еволюция на саксофона.

Заклучение:

Тази глава очертава глобалния път на саксофона - от европейския му произход, през разцвета му в американския джаз, до културната му интеграция и иновациите в Китай. Тя илюстрира как музикалните инструменти, като носители на култура, могат да надхвърлят географските и културните граници и да останат жизнени чрез непрекъснато усвояване и интегриране на различни музикални традиции. По този начин историческата траектория на саксофона служи като микрокосмос на глобалния музикален обмен и интеграция.

Втора глава. ИНОВАЦИИ И ИНТЕГРАЦИЯ НА САКСОФОНА В КИТАЙ

Резюме на главата: Тази глава представя систематичен преглед на процеса на развитие на саксофона след появата му в Китай, с особен акцент върху интеграцията му в китайската народна музика и популярна култура. Главата посочва как тази интеграция води до формирането на уникални „китаизирани“ стилове и школи както в областта на

класическата музика, така и в джаза. Материалът се опира на редица представителни примери и фундаментални произведения, за да изясни ключовата роля на саксофона като проводник между китайските и западните музикални традиции.

2.1 Интеграция и развитие на класическата и китайската народна музика

Основна тема: Как саксофонът като западен инструмент може да бъде дълбоко интегриран с китайската традиционна музика, за да се формира уникален стил на изпълнение на класически саксофон с национални характеристики и артистично очарование.

- Въведение и ранно развитие (края на XIX в. - средата на XX в.): Саксофонът е въведен в Китай заедно със западни военни оркестри в края на XIX век и става популярен в крайбрежните градове през 30-те и 40-те години на XX век. След основаването на Китайската народна република през 1949 г. развитието на музикалното образование води до създаването на специалности по саксофон в колежи и университети, което полага основите за неговото разпространение.
- Интеграция и иновации (края на XX век - XXI век): Композитори и изпълнители започват активно да изследват комбинацията на саксофона с китайската традиционна музика, създавайки произведения, които съчетават китайски и западни елементи. В същото време обменът на музикално образование между Китай и международната общност (като например поканата на майстори като Клод Деланж) значително подобрява стандартите за изпълнение и преподаване.

2.1.2 Саксофонът -- новаторство в класическата музика в Китай

- Основни иновации и представителни фигури:

Ключови фигури: Професор Ли Манлун се счита за основател на обучението по класически саксофон в Китай. Той не само композира и адаптира многобройни произведения с национални характеристики, но и пише авторитетни учебни материали по саксофон и възпитава много таланти. Чрез създаването на голям брой национализирани произведения, съставянето на учебници за изпити и насърчаването на образователни дейности той оказва огромно влияние върху развитието на саксофонната индустрия в Китай.

- Fusion похвати:

Допълнителни инструментални характеристики: Използване на разнообразните тембри на саксофона за имитиране на звуците и техниките на свирене на традиционни китайски инструменти (например ерху, дизи и суона), като глисандо и стакато.

Интегриране на музикални елементи: Широко използване на китайски народни мелодии, пентатонични гами и традиционни китайски форми в композициите.

- Анализ на представителни произведения:

В този материал се анализира адаптацията на „Tongjin Theme and Variations“ на Li Manlong, като се разглежда как тя съчетава мелодиите и ритмите на народните песни на етноса джуан с формата на темите и вариациите и хармоничните цветове на класическата музика, като възплъщава напълно новаторската концепция за „сливане на Изтока и Запада“.

Други произведения, като „Червените цветя на Шан Дан Дан“ и „Зовът на река Ергуна“, също са пример за този подход.

- Изпълнителски техники:

На базата на традиционните техники са включени новаторски изпълнителски методи на китайските традиционни инструменти, като например имитиране на глисандо на ерху, тремоло на пипа и артикулация на бамбукова флейта, което значително обогатява

изразителността на саксофона. При изпълнението на такива фюзън произведения изпълнителите трябва не само да владеят традиционните техники на класическия саксофон (като артикулация и легато), но и да владеят специалните техники и методи за емоционално изразяване на китайските традиционни инструменти, както и да разбират дълбоко културните конотации на китайската музика.

Значение и въздействие:

- Обогалява музикалния репертоар и формите на изпълнение в Китай.
- Насърчава задълбочения обмен и взаимното разбиране между китайската и западната музикална култура.

Превръща саксофона във важен интернационален мост за разпространението на китайската музикална култура.

Интеграция и развитие на джаз музиката и китайската популярна музика

Основната тема на настоящото изследване е интеграцията на джаз саксофона, музикален инструмент, произхождащ от Шанхай, с местната китайска култура и последващата му роля в развитието на китайската популярна музика. Тази интеграция е довела до появата на отличителен стил „Шанхайска джаз школа“.

История на развитието:

Град Шанхай е родното място на темата. Джазът е въведен в Шанхай през 20-те години на XX век, предимно чрез радиопредавания и изпълнения на чуждестранни музиканти. Отворената и разнообразна културна среда на града допринася за бързото утвърждаване на този музикален жанр. Балната зала се превръща в емблематично място.

Процес на локализация: Еволюцията на китайския джаз е белязана от значителни промени от 1947 г. насам, когато Джими Кинг създава първата китайска джаз група - „Jimmy King and his Big Band“. Тази основополагаща група е пионер в уникалното сливане на джаз стиловете и характерното музикално наследство на Шанхай, като по този начин полага основите на последвалото развитие на китайския джаз и джаз биг бендовете.

- Съвременно развитие: Шанхай все още има активна джаз система (като JZ Club и Lincoln Centre for Jazz Shanghai) и водещи фигури като професор Джан Сюлу, който се занимава с джаз образование, композиция и международен обмен.
- Представителни творби: Появяват се класически песни като „Нощен Шанхай“ и „Роза, роза, обичам те“, които интегрират китайски и западни стилове. Певци като Бай Гуан и Джоу Сюан включват джаз елементи в изпълненията си.

Прояви на иновативност:

- Основни иновации и представителни произведения:

Техники на сливане:

Включване на китайски елементи в джаз импровизацията: Използване на пентатонични гами и народни мелодии (като „Жасминово цвете“, „Любовни пеперуди“) в джаз импровизацията.

Иновативни бенд аранжimenti: Добавяне на традиционни китайски инструменти като ерху и пипа към джаз бандите.

Създаване и адаптиране на произведения: Адаптиране на китайски поп песни и народни песни в джаз стилове.

Анализ на представителни произведения:

„Нощен Шанхай“: Класически случай. В текста се анализира как в песента се използват аранжмент на биг бенд, суинг ритъм и импровизация на саксофон, за да се интерпретира шанхайската поп мелодия, като по този начин тя се превръща в музикален символ на шанхайската култура.

„Cool Orient“ (от Джанг Шяолу): Модерен пример, демонстриращ уникалния чар на китайския джаз саксофон на международната сцена, дълбоко интегриращ източното музикално мислене със западния джаз език.

- Кени Джи: Въпреки че е американски музикант, неговите адаптации на „Jasmine Flower“ и други произведения притежават Техника и емоции: Джаз саксофонът в поп музиката набляга на разнообразието на тембъра (създавайки романтична, тъжна или страстна атмосфера) и богатите техники (като глисандо, вибрато, високи тонове, импровизация), като основната цел е да се подобри емоционалният израз, привлекателността и сценичното присъствие на песните.

Джаз биг бендове и образование:

- Джаз биг бендовете играят основна роля в образованието и отглеждането на таланти в Китай, като предоставят на музикантите платформи за ансамбъл, импровизация и работа в екип.
- Институции като Пекинската консерватория за модерна музика са създали систематични системи за джазово образование и са въвели международни преподаватели, насърчавайки професионализацията и интернационализацията на китайския джаз.

Относно понятието „импровизация“ и изкуството на джаз музиката:

- В този раздел се разглежда основната позиция на импровизацията в джаза, като тя се определя като ¹.

„Музикалната импровизация включва спонтанното създаване и изпълнение на музика по време на живота изпълнение, черпейки от вдъхновението, емоциите и разбирането на изпълнителя за музикалната теория в този момент. Тя не е просто неструктурирано или произволно свирене, а по-скоро се основава на солидна основа от музикална теория, технически умения и осъзнаване на стилистичните конвенции. Както Чарли Паркър е казал (по Чарли Паркър): „Импровизацията е композирана музика с висока скорост, а композицията е импровизация с по-бавно темпо.“ [31 август 2024 г.] Това прозрение подчертава дълбоката връзка между импровизацията и композицията, като подчертава, че импровизацията представлява мигновен процес на музикално творчество.“

- Анализират се художествените характеристики на импровизацията (свобода и ограничения, творчество, емоционално изразяване, интерактивност). Обясняват се свързаните с тях професионални термини, като се повишава академичната задълбоченост на тази статия както от теоретична, така и от практическа гледна точка.

Обобщение: общи постижения и бъдещи тенденции

- Разнообразяване на стиловете:
- Възниква система за изпълнение на саксофон с китайски характеристики, която интегрира разнообразни стилове като поп, фолк и джаз.

¹ Musical improvisation involves the spontaneous creation and performance of music during a live setting, drawing on the performer's inspiration, emotions, and understanding of musical theory at that moment. It is not merely unstructured or random playing but rather relies on a solid foundation of musical theory, technical skill, and an awareness of stylistic conventions. As Charlie Parker famously stated, (according to Charlie Parker) "Improvisation is composed music at high speed, and composition is improvisation at a slower pace." [2024, August 31] This insight highlights the deep connection between improvisation and composition, emphasizing that improvisation represents an instantaneous process of musical creation.

- Трансгранична интеграция: Иновациите не се ограничават до самата музика, а се разпростират върху трансграничното сътрудничество с танца, драмата и мултимедийните технологии, като значително разширяват формите на изпълнение и художествените граници на саксофона.
- Културна значимост: Иновациите и интеграцията на саксофона в Китай са не само напредък в музикалните технологии, но и успешен пример за диалог между китайската и западната култура. То обогатява китайската музикална култура и дава възможност на света да чуе по-добре гласа на Китай чрез това средство.

Обобщение и перспективи:

1. Формиране на нови стилове и школи: Съвременното китайско саксофонно изпълнение формира различни школи, включително поп стил, фолклорен стил и такива, които наблягат на импровизацията.

2. Трансгранична интеграция и иновации: Бъдещите иновации ще се изразяват главно в трансгранично сътрудничество (с традиционна китайска музика, танц и драма) и мултимедийна интеграция (съчетаване на технологии за осветление, видео и електронна музика), което значително разширява формите на изпълнение и артистичните граници на саксофона.

3. Културна значимост: Иновацията и интеграцията на саксофона в Китай е не само напредък в музикалните технологии, но и успешен пример за диалог между китайската и западната култура. То обогатява китайската музикална култура и дава възможност на света да чуе по-добре гласа на Китай чрез това средство.

Трета глава. МЕТОДОЛОГИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО САКСОФОН - ИНОВАТИВНОТО ЕМОЦИОНАЛНО ИЗРАЗЯВАНЕ И ВЪЗПРИЯТИЕ

В заключението на настоящото проучване е представено следното **резюме** : Обучението по саксофон трябва да надхвърли рамките на обикновеното техническо обучение и да приеме иновации, като постави „емоционалното изразяване и възприятие“ като основна цел на обучението. В тази глава се предлага разработване на концепция за усъвършенстване на системата за преподаване, като се използват педагогическите модели на страни със силни традиции в областта на саксофона.

3.1 Инструментална саксофонна техника. Емоционална експресия на саксофона

Тази глава утвърждава емоционалната експресия като централен елемент на саксофонното изпълнение, като я разработва чрез три основни измерения:

1. Техниката като средство за изразяване на емоции: В тази част се описва подробно как могат да се предадат специфични емоции чрез контрол на тембъра (форма на устата, дихателна опора), динамиката (сила на звука), височината (регистър) и ритъма. Набляга се на три усъвършенствани техники:

- Гърлен звук: Създава груб, дрезгав тон, който се използва в джаза и рока за предизвикване на интензивност и емоционална суровост.
- Глисандо („възходящо“ и „низходящо“): Подобрява музикалната гъвкавост и изразителност чрез плавни преходи между височините.

- Гъвкава артикулация: Създава ударно ритмично въздействие, което добавя енергия и жизненост към музиката, особено в латиноамериканските и поп стиловете.

2. Стилът като контекст на емоцията: Различните музикални стилове носят различни емоционални конотации. Например:

- Класическа музика: Класически стил – характеризира се с прецизност, елегантност и фокус върху мелодията и хармонията.
- Джаз музика: Джазът – характеризира се със свобода, импровизация и експресивна енергия.
- Фолклорна музика: Притежава уникални характеристики на различните региони и етнически групи, което води до различни стилове в рамките на всеки регион. Усвояване на умения за гъвкаво прилагане на различни стилове и последователно изразяване на емоциите на различните региони.
- Изпълнителите трябва да проучат задълбочено историческия и културния контекст на произведението, да разберат неговия сюжет и да използват въображението си, за да се потопят в музикалния контекст. Това дава възможност за задълбочено интегриране на емоциите и стила.

3. Емоционално взаимодействие между изпълнителя и публиката: Крайната цел на емоционалното изразяване е да се създаде резонанс. Психическото състояние на изпълнителя оказва голямо влияние върху ефективността на изразяването. Искреното емоционално предаване може да:

- Да предизвиква емоционални реакции от страна на публиката.
- Да повлияе и промени емоционалното състояние на публиката.
- Да установи реципрочна емоционална връзка чрез контакт с очите, език на тялото и присъствие на сцената, като по този начин засили цялостното въздействие на изпълнението.

4. Тълкуване на музикалното съдържание: В този раздел се подчертава значението на задълбоченото изучаване на историческия контекст на произведението, духа на времето и намеренията на композитора преди изпълнението, като се използват за пример „Clair de Lune“ на Дебюси и „Рапсодия в синьо“ на Гершуин. Подобна подготовка дава възможност на изпълнителите да уловят и предадат точно основните емоции - като мечтателната мъглявина в „Clair de Lune“ или ярката меланхолия в „Рапсодия в синьо“.

5. Систематизиране на емоционалните концепции и изразните техники

- Тази глава въвежда иновативен подход, като превръща абстрактните емоции в конкретни, приложими техники на свирене. Например:
- Меланхолия: Постига се чрез мек и дрезгав тон, ритъм с фини колебания и използване на легато и трели.
- Страст: изразена чрез ярък и пронизателен тон, лек и еластичен ритъм и използване на стакато и форте артикулация.
- Топлота: Изразява се чрез мек и богат тон, стабилен и плавен ритъм и устойчива легато фразировка.

Тази рамка предлага ясно и практично методическо ръководство както за преподаване, така и за изпълнение.

3.2 Сравнение и разясняване на стиловете на преподаване на саксофон Сравнение и следствия от ситуацията с преподаването в световен мащаб

Чрез сравнителен анализ на образователните системи в Европа, Съединените щати и Китай този раздел подчертава съответните им силни и слаби страни, като по този начин предлага прозрения за потенциални насоки за педагогически иновации.

Регион: предимства, акцент/функции, текущо състояние/предизвикателства

Европа: С дълга история, строга система, фокус върху основите и теорията и активен международен обмен. Класическа музикална традиция, чист тембър, прецизна техника и импровизационни способности. Институцията е добре обезпечена, предлага магистърски програми и поддържа много интердисциплинарни сътрудничества. Тя е център на класическия саксофон.

Америка: Разнообразна, персонализирана, практична и богата на ресурси. Джазът съжителства с импровизация, поп музика и много други стилове. Образователна система, която подкрепя индивидуалното развитие и творчеството, процъфтяваща индустрия и широк спектър от кариерни възможности.

Китай: Бързо развиващ се и все по-ценен. Фокус върху класическата и поп музиката. развитието на музикалното образование показва значителен дисбаланс, тъй като преподавателският персонал и ресурсите са съсредоточени предимно в големите градски центрове. Освен това се забелязва липса на иновации в учебните материали, особено отсъствие на учебни програми за средно напреднали и напреднали, които да включват традиционна китайска етническа музика.

Обобщение и последици:

Обща характеристика: В обучението се набляга на основните умения, музикалната изразителност и развиването на творческите способности на учениците.

Различията се коренят предимно в образователните философии (традиционни основи срещу свободни иновации), учебното съдържание (разнообразни стилистични акценти) и културния контекст.

Следствия:

Подобряване на практическото обучение чрез разширяване на възможностите за концерти, конкурси, майсторски класове и обществени изяви.

Изтъкване на индивидуалното обучение чрез адаптиране на методите на преподаване към способностите на учениците и насърчаване на развитието на лични стилове на изпълнение.

Насърчаване на интердисциплинарната интеграция чрез включване на предмети като теория на музиката, психология и история на музиката в учебната програма.

Използване на най-добрите международни практики - възприемане на импровизационни техники от САЩ, систематични подходи за обучение от Европа и насърчаване на локализирането и разнообразяването на учебните материали и репертоара.

Конкретни идеи и методи за преподаване на иновации

1. Предлагат се шест конкретни и осъществими иновативни стратегии за преподаване:

- Укрепване на обучението по основни умения. Систематично практикуване на дълги тонове, артикулация и гами, за да се подобрят значително техническите умения и музикалното разбиране на учениците (приблизително 70%).
- Възприемане на разнообразни модели на преподаване: В допълнение към традиционното индивидуално обучение се въвеждат групови и колективни класове, за да се насърчи съвместното учене и да се култивира благоприятна и динамична учебна среда.

- Интегриране на различни музикални стилове: В учебната програма са включени разнообразни жанрове като класическа, джаз, поп и фолклорна музика, за да се разширят музикалните перспективи и културната осведоменост на учениците.
- Увеличаване на възможностите за артистична практика: Разширяването на сценичния опит на учениците чрез концерти, конкурси и рекламни изяви спомага за развитието на техните изпълнителски умения и психологическа устойчивост.
- Използване на мултимедийни технологии в преподаването: Обучението се подобрява чрез използване на анимация за илюстриране на теоретични концепции, плейбек записи за анализ на изпълнението, аудио-визуални материали за изучаване на майсторски изпълнения и персонализирани акомпаниментни песни за практика.
- Насърчаване на творчеството на учениците: Учениците се насочват към адаптиране и композиране на музика, като по този начин се насърчава творческото им мислене и индивидуалната им артистична изява.

Иновативни случаи на модели на преподаване:

- Казус 1: Емоционално преживяване в ансамблов обучение: Чрез последователния процес „наблюдение → дискусия → репетиция → изпълнение → взаимна оценка“ учащите се ангажират дълбоко с емоционалното изразяване в рамките на съвместна работа.
- Казус 2: Солово композиране и изпълнение на базата на проект: Обучаващите се поемат целия процес - от определянето на емоционална тема и събирането на вдъхновение до композирането на произведение, репетицията и публичното представяне. Този подход цялостно подобрява способностите им за композиране, изпълнение и емоционално изразяване.

3.3 Изграждане на преподавателска и оценъчна система:

- Преподавателски състав: Педагогическите специалисти се насърчават непрекъснато да подобряват професионалната си компетентност чрез международно обучение, участие в изяви и съвместен обмен с колеги.
- Механизъм за оценяване: Преподавателският състав се оценява по следния начин:

Създава се цялостна, многоизмерна система за оценяване, която да замени традиционния модел на оценяване, ориентиран към уменията.

Многоаспектно оценяване: Оценяване на учениците въз основа на техническите умения, способностите за изразяване, отношението към ученето, напредъка и творчеството.

Разнообразни предмети за оценяване: Комбиниране на оценка от учителя, самооценка от учениците, оценка от връстници и обратна връзка от експерти.

Разнообразни методи за оценяване: Използване както на количествени, така и на качествени мерки, с особен акцент върху ориентираното към процеса оценяване, което оценява непрекъснатия напредък и конструктивната обратна връзка, а не се фокусира единствено върху резултатите от крайния изпит.

Акцент върху оценяването на процеса: Осигуряване на навременна и конструктивна обратна връзка по време на ежедневното обучение, за да се насочи развитието на учениците и да се насърчи рефлексивното учене.

Основни изводи

Целта на тази глава е методично да се създаде рамка за саксофонна педагогика, която се характеризира с акцент върху емоционалното изразяване. Тази рамка е подкрепена от опита на квалифициран преподавателски състав и научно разработена система за оценяване. Тя интегрира разнообразни и иновативни педагогически подходи, вариращи от техническо

обучение на микроравнище до межкултурни сравнения на макроравнище, като в крайна сметка предлага ефективен път за повишаване на художественото качество и комуникативната сила на обучението по саксофон. Моделът също така подчертава значението на възпитаването не само на технически грамотни музиканти, но и на артисти, способни на дълбоко музикално разбиране, творческо изразяване и значимо емоционално ангажиране на публиката.

Четвърта глава. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

4.1 Обобщения

- **Постигнати резултати в областта на развитието:** В тази глава се разглежда забележителното развитие на саксофонното изкуство в Китай през последните две десетилетия, като се набляга на постиженията в различни области. Те включват образователни инициативи, усилия за популяризиране, култивиране на таланти и създаване на оригинални композиции, здраво вписани в китайските музикални традиции. Главата подчертава и постигането на високи изпълнителски умения, за което свидетелстват успехите в международни конкурси, както и динамичното развитие на изпълнителския пазар. Освен това се изследва интеграцията на саксофонната музика с различни жанрове, като традиционна китайска музика, популярна музика, джаз и електронна музика, което спомага за цялостното разбиране на многостранната еволюция на саксофонното изкуство в Китай.
- **Значение на изследването:** Целта на изследването е да се подчертае значението на изучаването на емоционалната експресия и педагогическите иновации в обучението по саксофон и да се предложат редица ефективни стратегии за преподаване, включително подход на учене чрез преживяване и проектно базирано обучение.
- **Бъдещи насоки:** В главата се препоръчва непрекъснато подобряване на образователната рамка, по-дълбоко интегриране на традиционното китайско музикално наследство, разширяване на международното сътрудничество и проучване на синергиите със съвременните технологии, като всички те са насочени към възпитаване на висококвалифицирани таланти и развитие на артистичните иновации.

Окончателна мисия: Саксофонната педагогика се позиционира като средство за културно, историческо и художествено предаване, ръководено от принципите на „равенство, уважение и приобщаване“. Главата завършва със скромно признание на ограниченията си и покана за бъдещо научно усъвършенстване.

Постижения

- **Образователната система става все по-пълноценна:**

Образованието по саксофон в Китай е широко разпространено, като се създава цялостна система, варираща от начално до напреднало професионално обучение.

От консерватории и учебни заведения излизат значителен брой квалифицирани професионалисти, много от които спечелват международни отличия, отразяващи високия стандарт на обучението по саксофон.

Ниво на изпълнение, съобразено с международните стандарти.

Китайските саксофонисти печелят международно признание, демонстрирайки изключителни технически умения и отличителна артистична интерпретация чрез участия в световни фестивали, конкурси и съвместни обмени.

Изпълнителските стилове се разнообразяват и включват класически, джаз и поп жанрове, като постепенно се появява отличителна китайска стилова идентичност.

- Създаване на творби, които бележат успех:

Композиторите черпят дълбоко от традиционните китайски музикални мотиви, създавайки богат набор от саксофонни композиции, които съчетават местни елементи със съвременни композиционни техники.

Тези произведения не само обогатяват световния саксофонен репертоар, но и въвеждат свежи художествени перспективи в международната музикална общност.

- Процъфтяващ пазар на изпълнения:

Изпълненията на саксофон вече са неразделна част от широк спектър културни събития, включително концерти, фестивали и комерсиални предавания, като допринасят значително за обществения културен живот.

Редовно провежданите саксофонни фестивали, майсторски класове и академични симпозиуми допълнително засилват видимостта и достъпността на този вид изкуство.

- Културна интеграция и иновации:

Саксофонът успешно се интегрира с традиционната китайска музика, поп, джаз и електронни жанрове, като дава началото на нови артистични изразни средства.

Забележително е, че взаимодействието между саксофона и традиционни китайски инструменти като ерху и пипа е пример за творческия синтез на източните и западните музикални традиции.

Перспективи в бъдеще време

Непрекъснато подобряване на стандартите за изпълнение: С разрастването на областта на музикалното образование и засилването на международното сътрудничество Китайската народна република е в добра позиция да отглежда все повече таланти и да усвоява най-добрите световни практики. Това от своя страна ще ускори усъвършенстването на стандартите за изпълнение на саксофон.

Нов вид произведения с китайски характеристики: От композиторите се очаква да задълбочат познанията си за богатото културно и фолклорно наследство на Китай, като го съчетаят със съвременни и западни техники, за да създадат оригинални произведения, които отразяват специфичен „китайски глас“ и същевременно отговарят на международните художествени стандарти.

Разнообразяване и професионализиране на изпълнителските стилове: Образователната система се трансформира в по-тясна специализация, като се предоставя специално обучение по класическо, джаз и поп изпълнение, като по този начин се създават експерти във всяка стилистична област.

Настоящото проучване изследва идеята за **задълбочаване на културната интеграция.**

Продължаващият диалог между китайските и западните музикални традиции е определящ, като насърчава взаимното разбирателство и допринася за глобалното обогатяване на музикалната култура.

Засилване на международното влияние: Очаква се Китай да премине от сегашния си статут на производител и потребител на саксофони към статут на ключов участник/изпълнител на световната сцена. Тази трансформация ще се характеризира с активна роля в оформянето на международното саксофонно образование, изпълнение и развитие на индустрията.

Разширяването на международния обмен и сътрудничество е особено важно. Засиленото участие на китайски саксофонисти в световни прояви, в съчетание с по-честите

посещения на международни експерти, ще задълбочи межкултурното сътрудничество чрез изпълнения, майсторски класове и академични дискусии.

4.2 Насоки за бъдеща работа

- Усъвършенстване и професионализиране на образователната система:

Музикалните институции ще разработят по-специализирани учебни програми, съобразени с отделните изпълнителски стилове - класика, джаз и поп - с акцент върху индивидуалното развитие на учениците.

Интегрирането на съвременни технологии, като например виртуална реалност и обучение с помощта на изкуствен интелект, ще повиши педагогическата ефективност и ще насърчи практическите умения и творческите способности на учениците.

- Задълбочаване на културната интеграция и творчество:

Композиторите ще бъдат насърчавани да изследват по-задълбочено традиционната китайска културна и фолклорна музика, с цел създаване на саксофонни произведения с глобално художествено въздействие.

Ще се насърчава интердисциплинарното сътрудничество между саксофонната музика и други форми на изкуство - като танц, театър и мултимедия - с цел разширяване на изразните възможности и артистичните иновации.

- Интегриране на технологиите и изкуството:

Изследването на сливането на саксофона с електронната музика и цифровите технологии ще открие нови пътища за темброви експерименти и изпълнителски иновации.

Дигиталните платформи ще бъдат използвани за подобряване на видимостта и достъпността на саксофонното изкуство, разширявайки неговата аудитория и социално въздействие.

Размишления върху преподаването и културата

Развитието на емоционалния израз и културната грамотност на учениците трябва да бъдат приоритет в процеса на преподаване. За тази цел следва да се използват иновативни педагогически подходи като учене чрез преживяване и проектно обучение.

Взаимодействието със световни учени трябва да се ръководи от дух на равенство и приобщаване, като по този начин се насърчава межкултурният артистичен обмен и взаимното учене.

Отговорност на преподавателите е да осигурят културното предаване на саксофонната форма на изкуство, като я интегрират с традиционната китайска култура, за да възпитат музиканти с глобални перспективи и иновативни способности.

Основно заключение:

През последните 20 години изкуството на саксофона, изпълнявано в Китай, премина през няколко значими етапа. За да се гарантира, че артистичните стандарти и глобалното влияние на страната ще продължат да се повишават, от съществено значение е непрекъснатият напредък в следните области: образование, културен синтез, международно сътрудничество и технологична интеграция. Освен функцията си на музикален инструмент саксофонът служи като жизненоважен мост между китайските и западните музикални традиции, възплавявайки дълбоко емоционално и културно значение.

Чрез постоянни усилия и иновации саксофонното изкуство ще продължи да обогатява разнообразието на световната музикална култура и да реализира своята уникална художествена стойност.

Изводи и списък на приносите

Обобщение на основните резултати от изследването

В контекста на глобализацията международният културен обмен става все по-разпространен, като музиката, в качеството си на важна форма на културен обмен, привлича значително внимание. Саксофонът, характерен духов инструмент, заема важна роля в обучението и изпълнението на етническа, класическа и джаз музика в много страни по света. В дисертацията се обръща внимание на музикалната среда в Китай, Европа и Америка, като същевременно се изследват различни подходи за развиване на изпълнителските умения на учениците чрез интерпретация на музика в различни стилове и изучаване на импровизацията. Настоящото изследване разглежда прилагането на нови методи и форми на работа в обучението по саксофон, образователното значение на конкурсите по саксофон за творческото развитие на учениците и насърчаването на интеграцията на този инструмент в китайската музикална практика.

Приноси на изследването

Това изследване предлага сравнителен анализ на приложението и интеграцията на саксофона в различни музикални стилове в Китай през последните 20 години. Счита се, че този анализ е от теоретично и практическо значение.

1. В теорията:

Чрез подробен анализ на множество фактори като например межкултурни, междурегионални и междуетнически, това изследване не само разкрива характеристиките на интеграцията на саксофона в различните регионални култури, но също така осигурява ценни резултати за посоката на преподаване на саксофон в новата епоха. Подходът на преподаване на мултифюжън посочва пътя за бъдещото развитие на саксофона.

2. В практиката:

Дисертацията задълбочено анализира изключително важния практически принос на саксофона в много ключови области като изпълнение, културен обмен и технологични иновации. Саксофонът не само значително разширява формата и значението на музикалното изкуство, но и силно насърчава обмена и интеграцията на различни култури.

3. Историческа стойност:

В това изследване систематично се разглежда историческото развитие на саксофона, като се анализират неговата еволюция и интеграция в различни регионални култури. Формирането на цялостната аргументация включва проучвания върху регионалните форми на интеграция, мнения на експерти и на преподаватели в областта. Изследването представя значението на саксофона от неговото възникване до ролята му в европейската класическа и романтична музика и американския джаз. То изследва въвеждането, разпространението и влиянието му върху музикалната среда на Китай през последните 20 години. Същевременно от методологическа гледна точка прави своеобразна оценка на механизма на регионалните културни елементи в обучението, изграждайки цялостна рамка за задълбочено разбиране на сложността и разнообразието на вписването на инструмента саксофон в учебната и изпълнителската практика, разкривайки характеристиките на различните регионални културни среди.

4. В методика на преподаването:

Чрез въвеждането на най-модерните световни концепции и методи на преподаване на саксофон, това изследване има за цел да подобри практическата система на преподаване на саксофон в Китай. Същевременно то набляга на индивидуалното преподаване, вниква в личностните особености на учениците, формулира индивидуални планове за обучение и

насърчава учениците да се изразяват и творят въз основа на собствените си емоционални преживявания, като по този начин възпитава новаторски дух и индивидуално съзнание. Освен това текстът активно насърчава интегрирането на интердисциплинарното обучение. Изгражда интердисциплинарна система на преподаване, включваща нарастване на съотношението на свързаните дисциплини, възприемане на съвременни модели и подобряване на цялостното качество и способностите за емоционално изразяване на учениците. Стимулира учителите да провеждат интердисциплинарни изследвания и сътрудничество. По отношение на овладяването на съвременни концепции и методи на преподаване изследването се основава на концепцията за импровизация, системния модел на преподаване на европейска класическа музика и уникалния стил на китайската народна музика и ги интегрира в реформите на преподаване, като ефективно подобрява качеството на преподаване.

5. Към емоционалната експресия в изпълнението:

Дисертационният труд, чрез задълбочен анализ на елементите на емоционалната експресия в изпълнението на саксофон и размисъл върху ограничеността на традиционното преподаване, предлага серия от иновативни стратегии, като „учене чрез преживяване“, „проектно базирано обучение“, интердисциплинарна интеграция и модерно технологично подпомагане на обучението. По отношение на обучението по саксофон в Китай авторът на изследването смята, че е необходимо да се засили връзката между теорията и практиката в преподаването, да се задълбочат иновациите в обучението, да се приложи индивидуален подход в преподаването, да се насърчи интердисциплинарната интеграция в него, да се усвоят съвременните международни концепции и методи на преподаване и да се придаде значение на изучаването и унаследяването на културните конотации. Като музикален инструмент, който надхвърля културните и националните граници, саксофонът е носител на богати човешки емоции и духовни търсения.

6. Към насърчаване на международното сътрудничество:

Като засилва обмена и сътрудничеството между страните, насочвайки методологически поглед към съвременните концепции в саксофонното изпълнение, това изследване спомага за разширяване на художествените хоризонти, за повишаване на професионалните умения и нивото на преподаване на саксофон. Това, от своя страна, допринася не само за задълбочаване на културната интеграция, но и за трайно установяване на присъствието на саксофонния инструмент в международен мащаб.

Приложение

Публикации

1. Jia xin, Wang. *КАК ДА ОВЛАДЕЕМ САКСОФОНА. ПРАКТИЧЕСКИ И ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ МЕТОДИЧЕСКИ ИДЕИ*, В: сборник „МЛАД НАУЧЕН ФОРУМ ЗА МУЗИКА И ТАНЦ“, брой 19/2025, Издание на НБУ, Департамент „Музика“, стр. 271-286, ISSN 1313-342X
2. Jia xin, Wang. *САКСОФОННИЯТ КОНКУРС - КУЛТУРНО И ОБРАЗОВАТЕЛНО ЗНАЧЕНИЕ*, В : сборник „МЛАД НАУЧЕН ФОРУМ ЗА МУЗИКА И ТАНЦ“, Издание на НБУ, Департамент „Музика“, ISSN 1313-342X (предадена за печат)

Списък на концертите

1. 07.06.2022 г. - Джаз и класика за саксофон
2. 08.2024 г. - Концерт на Фестивала на саксофона
3. 05.2022 г. - Шестнадесети конкурс за класическа музика
4. 10.2022 г. - Концерт по случай 120-годишнината на Пернишкия духов оркестър
5. 05.2023 г. - Концерт на Пернишкия духов оркестър
6. 09.2023 г. - Концерт на преподавателите по джаз саксофон
7. 07.2023 г. - Европейска нощ на музеите

Диплом

1. 05. 2022 г. - Шестнадесети конкурс за класическа музика в Перник
<https://www.24chasa.bg/mezhdunarodni/article/11491148>

Млад китайски музикант спечели най-високите награди на Международен конкурс за млади таланти в Перник